

GIDALARIN ÜRETİMİ TÜKETİMİ VE DENETLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK

Resmi Gazete Tarihi: 09.06.1998 -23367

GIDALARIN ÜRETİMİ TÜKETİMİ VE DENETLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Yasal Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 - Bu yönetmeliğin amacı; gıda maddelerinin teknik ve hijyenik şekilde üretim, işleme muhafaza, depolama, pazarlama ve halkın gereği gibi beslenmesini sağlamak, üretici ve tüketici menfaatleri ile, halk sağlığını korumak üzere, gıda maddelerinin üretiminde kullanılan her türlü ham ve yardımcı maddeler, mamul ve yarı mamul gıda maddeleri ile yan ürünlerinin özelliklerinin tespit edilmesi, gıda maddelerinin Gıda Kodeksine uygunluğunun Bakanlıkça kontrol ve denetlenmesi, böylece tüketiciye güvenilir gıdanın arzı, tüketicinin daha iyi bilgilendirilmesi, gıda endüstrisinin geliştirilmesi ve ticaretinin iyileştirilmesi ile ilgili hizmetlere dair esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 - Bu Yönetmelik; gıda maddelerinin hijyenik ve uygun kalitede üretimi, tasnifi, işlenmesi, gıda imalinde kullanılan hammadde ve yardımcı madde ile katkı, aroma maddeleri, vitaminler, mineral maddeler ve ambalajlama ile ilgili; sicil, tescil ve izin, istihdam, kontrol ve denetim, reklam, ithalat, ihracat ve gümrük merkezlerine dair esas ve usulleri kapsar.

Yasal Dayanak

Madde 3 - Bu Yönetmelik 560 sayılı "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair KHK" nin 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 15 ve 19. Maddelerine göre hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Yönetmelikte geçen;

Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,

İl Müdürlüğü: Bakanlık İl Müdürlüğünü,

Laboratuvar Müdürlüğü: Bakanlık İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüğünü, Gıda Teknolojisi Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünü,

Genel Müdürlük: Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,

Kararname: 560 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyi,

Ambalaj: Gıda maddelerini dış etkenlerden koruyan, taşıma, depolama, dağıtım, tanıtmaya ve reklam gibi pazarlama işlemlerini kolaylaştıran işleme tekniğinin de gerektirdiği gıda kodeksine uygun çeşitli materyalleri,

Aroma maddesi: Gıda maddesinde tat ve kokuyu geliştirmek için kullanılan maddeleri ve bunların üretiminde kullanılan kaynak materyallerini,

Denetim: Bakanlık tarafından gıda kontrol hizmetlerinin yürütülmesi ve/veya doğrulanması için yapılan işlemleri,

Denetim defteri: Gıda kontrolörleri tarafından gıda işyerlerinde gerçekleştirilen gıda kontrol işlemi sonucunda tespit edilen hususlara dair kayıtların tutulduğu defteri,

Denetim programı: Denetime esas olan kriterleri ve denetim sıklığını belirlemek üzere hazırlanan yıllık programı,

Doğrulama: Kontrol sisteminin önceden planlanan sisteme uygun olarak gerçekleşip gerçekleşmediği belirlemek üzere numune alma ve analiz metotları da dahil izleme, deney, işlem ve metotların kullanılmasını,

Gıda güvenliği: (Değişik ibare:RG 15/11/2002 - 24937) Gıda maddelerinin insan tüketimine uygun ve her türlü kontaminasyondan arı olmasını,

Gıda maddesi: Tütün ve sadece ilaç olarak kullanılanlar hariç olmak üzere, içkiler ve çikletler ile hazırlama ve işleme gereği kullanılan maddeler dahil, insanlar için tüketime sunulan ham, yarı veya tam işlenmiş her türlü maddeyi,

Gıda Kodeksi: Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğini,

Gıda Kontrolörü: Gıda kontrol işlemlerini yerine getirmek üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen, gıda konusunda en az lisans düzeyinde eğitim almış kişileri,

İşyeri: Gıda maddelerinin hammaddeden başlayarak tasnif, işleme, değerlendirme, dayanıklı hale getirme işlemlerinin yapıldığı ve gıda maddeleri satış yerlerine gönderilmek üzere depolandığı tesisler ile bu tesislerin tamamlayıcısı sayılacak yerlerin tamamını,

Gıda Sicili: Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünleri üreten işyerlerinin ürettikleri ürünlerin ve bu ürünlerin bileşiminde bulunan maddelerin kaydedildiği ve Bakanlık nezdinde tutulan sicili,

Gıda Sicil numarası: Gıda maddeleri üreten işyerlerine verilen numarayı,

GIDALARIN ÜRETİMİ TÜKETİMİ VE DENETLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK

Gıda üretim zinciri: Perakende satış noktaları hariç olmak üzere gıda maddelerinin üretiminde, hammaddeden başlayarak hazırlama, işleme, imalat, paketlenme, depolama, taşıma safhalarının tümünü,

Hammade: Gıda maddelerinin üretiminde kullanılan hasat, kesim, sağım, avlama, toplama sonucu elde edilen ürün, yarı mamul veya mamul maddeleri elde etmek için kullanılan ana maddelerden her birini,

Hijyen: Gıda maddelerinin güvenilir olarak tüketime sunulması için gıda üretim zincirinin tüm aşamalarında alınan önlemleri,

İzleme: Kritik kontrol noktalarının kontrol edilip edilmediğinin bir plan dahilinde gözlenmesi,

Katkı maddesi: Normal şartlarda tek başına gıda olarak tüketilmeyen veya gıda ham veya yardımcı maddesi olarak kullanılmayan, tek başına besleyici değeri olan veya olmayan, seçilen teknoloji gereği kullanılan işlem veya imalat sırasında kalıntı veya türevleri mamul maddede bulunabilen gıdanın üretilmesi, tasnifi, hazırlanması, işlenmesi, ambalajlanması, taşınması, depolanması sırasında gıda maddesinin tat, koku, görünüş, yapı ve diğer niteliklerini korumak, düzeltmek veya istenmeyen değişikliklere engel olmak ve gıdanın biyolojik değerini düzeltmek amacıyla kullanılmasına izin verilen maddeleri,

Kontrol: Gıda maddelerinin gıda kodeksine uygun olarak üretimi için kalite, teknoloji ve sağlığa uygunluğu yönünden yapılan işlemleri,

Kritik kontrol noktası: Gıda üretim safhalarında oluşabilecek tehlikelerin tespit edilerek önlenmesi, ortadan kaldırılması yada kabul edilebilir seviyelere indirilmesi amacıyla kontrol uygulanabilen bir nokta yada aşamayı,

Laboratuvar: Kamu, gerçek veya tüzel kişilerin açacağı gıda maddeleri ile ilgili muayene ve analizleri yapan yeri,

Mamul madde: Belli bir teknoloji kullanılarak elde edilen tüketime hazırlanmış gıda maddesini,

Mübadele konusu yapmak: Satmak veya sair şekilde devretmek üzere depolama, satış maksadıyla teşhir etme ve her ne suretle olursa olsun devretmeyi,

Ön üretim izni: (Mülga tanım: RG 19/03/2002 - 24700)

Özel beslenme amaçlı gıda: Bebek mamaları ve çocuk mamaları dahil özel fizyolojik koşullar ve/veya hastalıklar nedeniyle ortaya çıkan özel beslenme ihtiyacını karşılamak amacıyla hazırlanan veya formüle edilen, kendilerine ait özel bileşimine veya üretim basamaklarına bağlı olarak tüketim için üretilen gıda maddelerinden açıkça ayrılabilen, bildirimindeki beslenme amaçlarına ve bu uygunluğu işaret edici şekilde pazara sunulan gıda maddelerini,

Raf ömrü: Gıda maddelerinin üretim tarihinden itibaren, uygun şartlarda spesifik özelliklerini muhafaza edebildiği süreyi,

Reklam: Gıda maddelerinin ambalajlanması, etiketlenmesi ve satış noktalarında kullanılan malzeme de dahil olmak üzere hizmet ve ürünün satışını artırmak amacıyla ve belli bir bedel karşılığında hangi vasıtayla olursa olsun yapılan tanıtma şekillerini,

Risk: Gıda maddesinde oluşması muhtemel tehlikeler ve oluşabilecek zararların etkisinin tahmin edilmesi,

Sorumlu Yönetici: Bu Yönetmeliğin 7. maddesinde belirtilen esaslara göre işyerinde ürün üretiminden sorumlu tutulan işveren veya tarafından görevlendirilen bir yetkiliyi,

Tağış: Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin mevzuata veya izin verilen özelliklerine aykırı olarak üretilmesi halini,

Taklit: Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin şekil, bileşim ve nitelikler itibarıyla evsafında olmayan özellikleri haiz gibi göstermeyi,

Tehlike: Gıda maddesinde fiziksel, kimyasal veya biyolojik olarak ortaya çıkabilen potansiyel zararı,

Tescil: Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin bileşimindeki maddelerin uygun olmaları halinde onaylanmasını,

Usta: Bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazanmış ve bunları mal ve hizmet üretiminde iş hayatınca kabul edilebilecek standartlarda uygulayabilen usta belgesi almış kişiyi,

Ustalık belgesi: Mesleki eğitimden geçen ustalara verilen mesleki yeterlilik belgesini,

Üretim izin belgesi: Üretimine izin verildiğine dair belgeyi,

Yardımcı madde: Yarı mamul veya mamul maddeleri elde etmek için kullanılan hammadde ve katkı maddeleri dışında kalan maddelerin her birini,

Yetkili laboratuvar: Gıda maddelerinin özelliğine ve yapılacak analizin türüne göre yeterli cihaz, alet, ekipman ve personele sahip Bakanlıkça yetki verilen konularda faaliyet gösteren laboratuvar ve kamu laboratuvarlarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sicil, Tescil ve İzin İşleri

Gıda Sicili

Madde 5 - Bu Yönetmelik kapsamında yer alan ürünleri üreten işyerleri, Bakanlığın düzenleyeceği gıda siciline kaydolmak ve sicil numarası almak üzere Bakanlığa başvurmak zorundadırlar.

Bu amaçla işyerleri;

GIDALARIN ÜRETİMİ TÜKETİMİ VE DENETLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK

- a) **(Değişik: RG 19/03/2002 - 24700)** EK-1'de belirtilen bilgi ve belgeleri üç nüsha dosya halinde hazırlayarak İl Müdürlüğüne başvurur. Eksiksiz ve tam olan dosyaya sahip işyerleri gıda kontrolörlerinden oluşan bir ekip tarafından Türk Gıda Kodeksine göre denetlenir. İl Müdürlüğü, denetim sonucu uygun olan işyerinin dosyalarından bir nüshasını Bakanlığa gönderir, 1 nüshası İl Müdürlüğünde kalır, 1 nüshası da gerektiğinde yetkililere sunulmak üzere işyerinde muhafaza edilir.
- b) İllerdeki ticaret, sanayi, ticaret ve sanayi odaları, esnaf ve küçük sanatkarlar odaları ile diğer meslek kuruluşları üyelerini gıda siciline kaydettirmekle yükümlüdür.
- c) Gıda sicili için Bakanlıkça belirlenen yer ve hesaba belirlenen ücreti yatırır ve buna dair banka makbuzunu dosya ile birlikte Bakanlığa ibraz eder.
- d) **(Değişik: RG 19/03/2002 - 24700)** Başvuru dosyası Bakanlıkça incelemeye alınır. İnceleme sonucu uygun bulunan işyeri gıda siciline kaydedilir ve sicil numarası verilir.
- e) Gıda sicil numarası verilen işyerlerinde sadece Bakanlık tarafından üretim izin belgesi verilen maddeler üretilir.

Tescil ve İzin İşleri

Madde 6 - (Değişik: RG 19/03/2002 - 24700)

Bu Yönetmelik kapsamında yer alan ürünleri üreten işyerleri üretime başlamadan önce imal edecekleri her ürünü Bakanlığa tescil ettirerek izin almak zorundadırlar.

Bu amaçla:

- a) Türk Gıda Kodeksi Ürün Tebliği yayımlanan ve yayımlanmayan ürünler için işyeri üretim izni başvurusunu EK-2 veya EK-4'e göre, gıda ile temasta bulunacak materyal ve gıda ambalajı için üretim izin başvurusunu ise EK-3'e göre; gerekli bilgi ve belgelerle birlikte, üç nüsha dosya halinde hazırlar. İl Müdürlüğünün incelemesine sunulan dosyalar eksiksiz ve tam olması durumunda; 1 nüshası Bakanlığa gönderilir, 1 nüshası İl Müdürlüğünde kalır, 1 nüshası da gerektiğinde yetkililere sunulmak üzere işyerinde muhafaza edilir. Başvuru dosyaları Bakanlıkça incelemeye alınır. İnceleme sonucu uygun olan ürünlere üretim izni verilir. Aynı işyerindeki aynı ürün gruplarında daha önce yapılan kontrol ve denetim yeniden tekrarlanmayabilir.
- b) Sicil ve üretim izin belgeleri üzerinde yazılı gerçek ve tüzel kişiler, adres, faaliyet konusu ve üretilen ürün için geçerlidir. Bunlardan herhangi birinin değişmesi halinde belge geçerliliğini kaybeder. Bu durumda değişiklikle ilgili bilgi, belge, sicil ve üretim izin belgelerinin aslı bir dilekçe ekinde 1 ay içinde Bakanlığa gönderilir.
- c) İşyeri, ürettiği ürünlerin bileşiminde değişiklik yapmak istediğinde değişiklikle ilgili bilgi ve belgelerle Bakanlığa başvurur. Ürünün doğal yapısını bozmadan sınıflandırma ve ambalajlama dışında hiçbir teknolojik işlem görmeyen ürünler, en fazla iki marka ile üretilip piyasaya sunulabilir.
- d) Gıda üretim izin belgesi ve gıda ile temasta bulunan materyal ve ambalaj üretim izin belgesini almak üzere Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesine göre talepte bulunan işyerlerinden; Bakanlıkça belirtilen ürün veya ürün grupları üzerinden ücret alınır. Ancak ürettiği gıda maddesini ürettiği mekanda satan ve en fazla 3 işçi çalıştıran işyerlerinden gıda sicili ve üretim izni ücretine esas olmak üzere sadece bir ücret alınır. Bu işyerleri 3 işçiden fazla işçi çalıştırıyorsa 1 gıda sicili ücreti ve 1 üretim izni ücreti alınır. Gıda hizmetlerinde kullanılmak üzere alınan ücretler her yıl Vergi Usul Kanununa göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılır.
- e) Bakanlıkça üretim izin belgesi verilmeyen ürünler piyasaya sunulamaz.
- f) Gıda bilimi ve teknolojisindeki gelişmelere paralel olarak Bakanlıkça yapılan düzenlemeler gereği ve/veya işyerinin Bakanlığa ibraz ettiği bileşim formüllerine etiket bilgilerine ve hijyenik şartlara uygun olarak ürünü imal etmemesi halinde, geçerlilik süresine bakılmaksızın daha önce alınan üretim izin belgeleri Bakanlıkça iptal edilir.
- g) Bakanlıkça verilen üretim izin belgelerinin geçerlilik süreleri 10 yıl olup, bu sürenin sonunda işyerleri, üretim izin belgelerinin yenilenmesi için Bakanlığa başvurur.
- h) İşyerleri, Ürün Tebliği yayımlanan ve yayımlanmayan ürünler için ürünlerin bileşiminde bulunan maddeleri tescil ettirerek üretim izni almak zorundadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM İstihdam

Sorumlu Yönetici ve Eleman İstihdamı

Madde 7 - (Değişik: RG 19/03/2002 - 24700)

Gıda ve gıda ambalajı üreten işyerlerinde, sorumlu yönetici ve eleman aşağıdaki esaslara göre istihdam edilir.

GIDALARIN ÜRETİMİ TÜKETİMİ VE DENETLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK

a) (**Değişik: RG 10/10/2003 - 25255**) Gıda maddesi üreten 60 Beygir Gücünün üzerinde motor gücü bulunan veya 15 ve üzerinde işçi çalıştıran veya hazır yemek üreten işyerleri veya her türlü gıda katkı karışımları üreten işyerlerinde en az 4 yıllık lisans eğitimi almış gıda, ziraat, kimya mühendisleri, veteriner hekimleri, kimyagerler, su ürünleri mühendisleri ve biyologlar ile gıda bilimi konusunda en az yüksek lisans yapmış diğer meslek gruplarına mensup kişilerin eğitim dallarına ve üretimin nevine göre her bir işyeri için sorumlu yönetici olarak istihdamı zorunludur.

En az 4 yıllık lisans eğitimi almış Ev Ekonomisi Yüksek Okulu mezunları ve diyetisyenler hazır yemek üreten her bir işyeri için sorumlu yönetici olarak istihdam edilebilirler.

Gıda ile temasta bulunan ambalaj materyali üreten işyerlerinde ise her bir işyeri için sorumlu yönetici olarak gıda, ziraat, makine, petrol, endüstri, kimya mühendisleri veya kimyager istihdamı zorunludur.

b) (**Değişik: RG 10/10/2003 - 25255**) (a) bendi dışında kalan işyerleri; (a) bendindeki meslek gruplarına uygun olarak azami 5 işyeri için tek sorumlu yönetici istihdam edebilecekleri gibi gıda bilimi konusunda eğitim görmüş tekniker ve teknisyen seviyesindeki elemanlar üretimin nevine göre en fazla iki işyerinden sorumlu olacak şekilde istihdam edilebilirler.

60 Beygir Gücünün altında motor gücüne sahip, kimyasal ve ısı işlem yapılmadan sadece fiziksel işlem uygulayarak kağıt ve karton kutu üretimi yapan gıda ambalajı üreten işyerlerinde (a) bendinin üçüncü fıkrasında belirtilen meslek gruplarına mensup kişiler azami 5 işyerinde sorumlu yönetici olarak istihdam edilebilir.

c) (a) bendi dışında kalan işyerlerinden ürettiği gıda maddesini yalnızca ürettiği mekanda satan işyerleri ile yılda en çok 3 ay faaliyet gösteren mevsimlik gıda maddesi üreten işyerlerinde sorumlu yöneticilik usta eğitim belgesine sahip kişiler sorumlu yönetici olarak istihdam edilebilir.

d) Gıda üretim zincirinin uygun görülen aşama ve/veya aşamalarında sorumlu yönetici olarak istihdam edilecek gıda bilimi konusunda eğitim görmemiş, yetkili makamlarca verilmiş ustalık belgesini haiz elemanlar ile sorumlu yöneticilik yapacağı iş kolunda en az iki yıl çalışmış olan kişiler Tarım ve Köyişleri Bakanlığı koordinasyonunda Sağlık Bakanlığı; illerdeki ticaret, sanayi, ticaret ve sanayi odaları ile esnaf ve küçük sanatkarlar odalarının birlikte açacağı kurslardan sorumlu yöneticilik usta eğitim belgesi almaları zorunludur. 09/06/1998 tarihli ve 23367 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce yetkili makamlar tarafından verilmiş ustalık belgeleri geçerlidir.

e) Gıda, gıda ambalajı ve gıda ile temasta bulunan materyal üreten işyerlerindeki üretim zincirinden işyeri yetkilisi ile sorumlu yöneticisi birlikte sorumludur.

f) Sorumlu yöneticiler sadece aynı il sınırları içerisinde sorumlu yöneticilik yapabilirler ve başka bir işle iştigal edemezler.

g) Gıda sicili ve üretim izni ile ilgili bütün bilgi ve belgeler il müdürlüğü kanalıyla Bakanlığa gönderilir.

h) (**Ek: RG 10/10/2003 - 25255**) 20 Beygir Gücü ve altında motor gücü bulunan ekmek ve ekmek çeşitleri üreten işyerlerinde gıda bilimi konusunda eğitim görmemiş, yetkili makamlarca verilmiş ustalık belgesine haiz elemanlar Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile ilgili meslek odalarının birlikte açtığı kurslardan sorumlu yöneticilik usta eğitim belgesi almış olmaları halinde sorumlu yönetici olarak istihdam edilebilirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kontrol ve Denetim

Kontrol ve Denetim Esasları

Madde 8 – (Mülga: 30/3/2005-25771)

İşyeri Sorumlulukları

Madde 9 - (Mülga: 30/3/2005-25771)

Kontrol ve Denetim İşlemleri

Madde 10 - (Mülga: 30/3/2005-25771)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kısıtlamalar

Sağlığın Korunması

Madde 11 -(Mülga: 30/3/2005-25771)

GIDALARIN ÜRETİMİ TÜKETİMİ VE DENETLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK

ALTINCI BÖLÜM İhracat, İthalat, Gümrük Merkezleri

İhracat Kontrolleri

Madde 12 - Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin ihracat kontrolleri Bakanlıkça yapılır.

Kontrole ilişkin esaslar şunlardır:

a) İhracat kontrolü, alıcı ülke talepleri doğrultusunda ihracatçının veya temsilcisinin malın denetlenmesini isteyen bir beyanname vermesi üzerine en seri şekilde üretim, depo, antrepo veya işyerinden denetlemeye en uygun olanında ihracatçı veya temsilci de hazır bulunmak suretiyle yapılır.

Denetim esnasında muayene ve analiz edilmek üzere gerektiğinde numune alınır. Denetim raporu ve analiz sonuçlarının değerlendirilmesinde alıcı ülke talebi ve/veya Gıda Kodeksi esas alınır.

Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin gıda güvenirliliği açısından ihracat kontrolleri sadece Bakanlık tarafından yapılır.

İhracattan vazgeçilmesi halinde verilen belgeler Bakanlığa iade edilir.

b) Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlere ihracatçının veya temsilcisinin bir beyanname vermesi üzerine Bakanlıkça;

1) İhracata konu ham, yarımamül ve mamül maddelere kimyasal, fiziksel ve biyolojik yönden insan tüketimine uygun olduğuna dair gıda sertifikaları düzenlenir.

2) Sertifikanın özellikleri ve geçerlilik süresi ürünün özelliğine ve ihraç edildiği ülkeye göre Bakanlıkça belirlenir.

c) İhraç amacıyla üretilen ancak Gıda Kodeksine uygun olmayan ürünlerin yurt içinde mübadele konusu yapılması Bakanlığın iznine tabidir.

Mübadele konusu ürünler gıda güvenirliliği açısından Bakanlıkça kontrol edilir. Kontrol sonucu uygun bulunan ürünler Gıda Kodeksinin ambalajlama ve etiketleme- işaretleme ile ilgili hükümlerine uygun olması halinde piyasaya arz edilir.

d) İhracatı kontrol sonucu uygun bulunan ürünlere belge düzenlenir.

İthalat Kontrolleri

Madde 13 - Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin ithalat kontrollerinde;

a) Bu Yönetmeliğin kontrol ve denetim ile ilgili hükümleri uygulanır ve Gıda Kodeksine uygunluk aranır.

b) Gıda Kodeksinde yer almayan ürünlerin ithalatında uluslararası mevzuata uygunluk aranır veya ikili ve/veya çoklu anlaşmalar dikkate alınır.

c) İthal edilen herhangi bir gıda maddesi, Gıda Kodeksine uygun etiketleme ve ambalaj yapılması ve satışa hazır hale getirilmesi şartıyla yurt içinde mübadele edilebilir.

d) Ambalajlama ve etiketleme işlemleri, raf ömrü ile kısıtlı olmak kaydıyla, ithalattan sonraki iki ay ve lüzum halinde Bakanlığın belirleyeceği ek süre içinde tamamlanmadığı takdirde ürünlerin yurt içinde satışına izin verilmez.

Ancak bu yasaklar;

1) Gümrük nezareti altında gümrük depoları ile antrepolarına konulan veya transit nakledilen,

2) Yabancı devlet başkanları ile refakatindekiler tarafından buldukları süre içinde kullanılmak üzere veya tüketilmek üzere getirilen,

3) Diplomatik veya konsüler temsilciliklerine ait,

4) Bilimsel amaçlar, sergiler veya benzer maksatlar için getirilen,

5) Olağanüstü hallerde hibe olarak gönderilen,

6) Ürün cinsine göre Bakanlıkça uygun görülen miktarda numune olarak gelen,

7) Gemilerde bulunup açık denizlerde tüketilecek olan, gıda maddelerine uygulanmaz.

e) Gümrüklerde yapılan kontrollerde Gıda Kodeksine veya uluslararası standartlara uygun bulunmayan ürünler mahrecine iade edilir.

f) Bakanlıkça gümrüklerde yapılan kontrollerde mevzuata veya uluslararası gıda standartlarına uymayan gıda maddelerinin serbest bölgeler hariç, yurt içine sokulması, dağıtılması ve satışı yasaktır.

Gümrük Merkezleri

Madde 14 - Gümrük merkezlerine ilişkin işlemlerde;

a) Gümrük teşkilatı olan yerlerde ithal ve ihraç edilecek gıda maddelerinin kontrolü için Bakanlık, ilgili kurumların görüşünü alarak giriş ve çıkış kapılarını tespit ve ilan eder.

b) Gıda endüstrisinin ve/veya gıda maddeleri dış ticaretinin yoğun olduğu yerlerde açılan kapılarda Bakanlıkça gıda ihtisas kontrol merkezleri kurulabilir. Bu kontrol merkezlerinde ithale ve ihraca konu gıda maddeleri gıda güvenirliliği açısından denetlenir ve gıdalarda potansiyel tehlikelere karşı gerekli önlemler alınır.

c) (**Değişik: RG 15/11/2002-24937**) Kapılarda, transit geçecek gıda maddelerinin gıda güvenliğini(*) gösteren belgeler üzerinden kontrolü yapılır ve vize edilir.

GIDALARIN ÜRETİMİ TÜKETİMİ VE DENETLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK

YEDİNCİ BÖLÜM

Reklam

Reklam Yayınlama İlkeleri

Madde 15 - Gıdaların etiketlenmesi ve sunumuna ilişkin tüm reklamlar;

a) Yasal, ahlaki, dürüst ve doğru olmalıdır. Bu reklamlar gıdaya ilişkin düzenlemelere ve Gıda Kodeksine uygun olmalıdır. Aynı zamanda iş hayatında genel kabul gören rekabet ilkelerine de uygun olmalıdır. Hiçbir reklam yada talep kamuoyunun reklama olan güvenini sarsacak nitelikte olmamalıdır.

Tüketicilerin gıda konusundaki duyarlılığını yada bu alandaki olası bilgisizliğini istismar edecek biçimde tasarlanmamalıdır.

b) Gıdaların ambalajlanması, etiketlenmesi ve işaretlenmesi Gıda Kodeksine uygun olmalı ve içerdikleri istisnaların belirtilmesi zorunludur.

c) Etiketleme ve etiketlemede kullanılan yöntemler, gıda maddesinin fiyatı, bileşimi, özellikleri, miktarı, dayanıklılığı, orijin veya kökeni ve üretim tarihi, yöntemi ve koşulları, amaç için uygunluğu, kullanımı, onun kullanımından beklenen sonuçlar, yapılan test ve kontrollerin önemli özellikleri, resmi onayı, madalya, ödül ve diplomalar hakkında; yanıltıcı, gıda maddesinin sahip olmadığı etkileri veya özellikleri atfederek veya tüm benzer gıda maddeleri aynı karakteristiklere sahip olduğu halde, gıda maddesinin özel karaktere sahip olduğunu ileri sürecek şekilde olmamalıdır.

d) Özel beslenme amaçlı gıdalar dahil herhangi bir gıda maddesinin hastalıkları önleme, iyileştirme ve tedavi özellikleri olduğunu bildirmek veya bu özellikleri ima etmek yasaktır.

e) Yukarıdaki (c) ve (d) bendlerinde belirtilen yasaklama ve sınırlamalar; gıda maddesinin şekil, görünüm ve paketlenmiş olarak sunumuna, kullanılan paketleme materyali ve düzenlemelerine, vitrinde yerleşimine ve reklamlarına da uygulanacaktır.

f) Gıdaya ilişkin reklamlar araştırma sonuçlarını veya teknik ve bilimsel yayınlardan yapılan alıntılarını çarpıtmamalıdır. İstatistikler gerçekte olduklarından daha fazla geçerlilik taşıyormuş gibi sunulmamalıdır. Bilimsel terimler yanıltıcı biçimde kullanılmamalıdır. Reklamlarda iddiaları, gerçekte sahip olmadıkları bir bilimsel temele sahipmiş gibi göstermek üzere bilimsel terminoloji ve yersiz bilimsel ifadeler kullanılmamalıdır.

g) Gıda karşılaştırmalarını içeren reklamlarda karşılaştırma yanıltıcı olmamalı ve rekabet ilkelerine uyulmalıdır. Karşılaştırma konuları doğrulanabilir gerçeklere dayanmalıdır.

h) Gerçek olmayan ve tanıklığına başvuru olan kişinin tecrübesine dayanmayan hiçbir tanıklık yada onay ifadesine yer vermemeli veya atıfta bulunmamalıdır. Gerçekliliğini yitiren yada başka nedenlerle uygulanamaz duruma gelen tanıklık yada onay ifadeleri kullanılmamalıdır.

i) Doğrudan doğruya yada ima yoluyla hiçbir firmayı, hiçbir endüstriyel veya ticari faaliyeti, mesleği, hiçbir ürünü küçümseyerek veya alay konusu ederek yada benzer şekilde kötülememelidir.

j) Reklamlar bir başka firma, şirket yada kurumun adını, patent, marka veya amblem, logo ve diğer özgün kurumsal kimlik unsurlarını haksız biçimde kullanmamalıdır.

k) Rakip firma, yada firmalar, yanıltıcı olduğu gerekçesiyle, bir gıda reklamının önlenmesini istediği hallerde yargı yollarına başvurabilir.

l) Gıda reklamlarında genel ahlaki kurallara aykırı beyanlar, kelimeler, resim yada görüntüler bulunmamalıdır.

m) Gıda reklamları başka reklamların genel kompozisyonunu, metnini, sloganını, görüntü düzenini, müzik ve ses efektlerini tüketiciyi yanıltacak yada karışıklığa yol açacak biçimde taklit etmemelidir.

n) Gıda satışlarını teşvik için tüketiciyi çekilişlere yada yarışmalara katılmaya davet eden reklamlar, tüketiciye indirimler yada armağanlar teklif eden reklamlar, pul, kupon ve bunlardan birkaçının birarada sunulduğu reklamlar, teşvik kampanyalarında bütün şartları açıkça belirtmelidir. Böyle reklamlarla yapılan teklifler ürünü, tüketicinin olduğundan daha çekici görmesine yol açmamalıdır.

o) Esaslara ters düşen bir gıda reklamı, reklam verenin yada reklam veren adına hareket eden bir başka kişinin daha sonra tüketiciye doğru bilgi verdiği gerekçesiyle savunulamaz.

p) Yanıltıcı reklam teşkil eden bazı haller şunlardır:

1) Abartma,

2) Mukayeseli reklamlarda, mukayesesi yapılan malın kime ait olduğunun belirtilmediği haller veya mukayesesi yapılan malın kime ait olduğunun belirtildiği ve en iyi kaydıyla yapılan reklamlar,

3) Hatalı bilimsel araştırma sonuçlarına ve tanık beyanlarına dayandırılan reklamlar,

4) Reklamlarda fiyatların kullanılması durumunda özel indirim iddiaları, hediye satışlar, toptan satış fiyatına satışlar, tahliye dolayısıyla satış iddiaları,

5) Gıdanın belli bir ödül kazandığını belirten reklamlar,

6) Reklamlarda yanlış ünvan veya mesleki adların kullanılması,

GIDALARIN ÜRETİMİ TÜKETİMİ VE DENETLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK

r) Yukarıdaki (p) bendinde belirtilen hususlarla birlikte reklamın yanıltıcı olmaması için ayrıca gıda reklamında;

- 1) İfadenin vaadi desteklemesi,
- 2) İfade ile gösteri arasındaki ilişkinin birbirini desteklemesi,
- 3) Önemli noktaların açıklanması,
- 4) İfadenin birden fazla anlamının olmaması,
- 5) Belirsiz ifadeler kullanılmaması

gerekir.

s) Bakanlığın ilgili Genel Müdürlüğüne bağlı olarak bir "Gıda Reklamları Denetleme Komisyonu" kurulur. Bu komisyon ayda bir toplanarak bu Yönetmeliğe uygunluğunu denetler. Bu komisyonun çalışma esas ve usulleri Bakanlıkça belirlenir.

t) Bu maddedeki hususlara uyulmaması durumunda Kararnamenin 4128 sayılı Kanunla eklenen 18/A ve 18/B maddelerine göre işlem yapılır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM : Çeşitli Hükümler

İzin ve Tescil Ücretleri

Madde 16 - Bu Yönetmelik kapsamında ürünleri imal eden kamu, gerçek veya tüzel kişilere ait işyerleri, gıda sicil numarası ve üretim izin belgesi almak üzere Bakanlığa başvuruları esnasında, Bakanlık gıda hizmetlerinde kullanılmak üzere Kararnamenin 5 inci maddesine göre izin ve tescil ücretini öderler.

Müeyyideler

Madde 17 - (Mülga: 30/3/2005-25771)

Talimat, Tebliğ

Madde 18 -(Mülga: 30/3/2005-25771)

Geçici Maddeler

Geçici Madde 1 -(Mülga: 30/3/2005-25771)

Geçici Madde 2 -(Mülga: 30/3/2005-25771)

Ek Madde 1 - (Ek: RG 09/06/1999 - 23720)

09/06/1998 tarihli ve 23367 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Daire Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce gıda işletmelerinde sorumlu yönetici olarak çalışan ve halen bu görevi yürütmekte olan, aynı Yönetmeliğin 7 nci maddesinin (a) bendinde belirtilen meslekler dışındaki meslek gruplarına ait kişilerin bu görevlerini devam ettirmeleri Bakanlık iznine tabidir.

Yürürlük

Madde 19 - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 20 - Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.